

Sygn. akt III RC 177/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący sędzia Marek Szcześniak

Protokolant stażysta Marta Olszewska

Po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2020 r. w Toruniu.

z powództwa K. Z.

przeciwko J. Z. (1)

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

I. ustanawia z dniem 12.03.2020r. rozdzielność majątkową pomiędzy K. Z. i J. Z. (1), którzy od dnia (...) pozostają w związku małżeńskim, dla którego w Urzędzie Stanu Cywilnego w T. wydano akt małżeństwa o numerze (...),

II. zasądza od pozwanego J. Z. (1) na rzecz powódki K. Z. kwotę 937 zł (dziewięćset trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotów kosztów procesu.

Sygn. akt III RC 177/20

UZASADNIENIE

K. Z. w dniu 12 marca 2020r. wniosła pozew przeciwko J. Z. (1) domagając ustanowienia rozdzielności majątkowej małżeńskiej z dniem wniesienia pozwu wskazując m.in., że strony zawarły związek małżeński w dniu (...) r., w czasie małżeństwa urodzili się małoletni synowie: F. Z. ur. (...) i J. Z. (2) ur. (...) Rodzice małoletnich nie zawierali umowy majątkowej małżeńskiej.

Od września 2019 r. strony pozostają w separacji faktycznej. Pod koniec sierpnia 2019 r. pozwany wyprowadził się z dotychczasowego wspólnego miejsca zamieszkania rodziny przy ul. (...), a w połowie listopada 2019 r. pozwany wprowadził się z powrotem, zaś powódka z małoletnimi dziećmi wyprowadziła się do mieszkania należącego do matki powódki. Pozwany pozostał w mieszkaniu przy ul. (...), stanowiącym jego majątek osobisty.

Pomiędzy małżonkami ustała więź emocjonalna, ekonomiczna i fizyczna, strony od września 2019 r. nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego i zamieszkują w dwóch odrębnych mieszkaniach.

Pozwany od czasu separacji faktycznej samodzielnie podejmuje decyzje w przedmiocie zarządzania majątkiem wspólnym, powódka nie ma możliwości kontrolowania wspólnych dochodów i wydatków albowiem pozwany dokonuje tych wydatków bez jej zgody i wiedzy, przesyłając później żonie jedynie wybiórcze zestawienie ponoszonych kosztów.

U małoletniego F. zdiagnozowano całościowe zaburzenie rozwoju (zaburzenia ze spektrum autyzmu). Z uwagi na konieczność opieki nad dziećmi oraz schorzenie syna powódka nie podjęła zatrudnienia. Małoletni F. korzysta z terapii finansowanej przez organizacje społeczne, jak również część jego kosztów utrzymania pochodzi ze środków przekazywanych organizacjom pożytku publicznego w ramach 1 % podatku dochodowego, pod szyldem Fundacji (...) w W.. W 2019 r. suma przekazana z 1 % wyniosła ok. 22.900 zł.

Ważnym powodem dla ustanowienia rozdzielności majątkowej jest zaciągnięcie przez pozwanego pożyczek bez zgody i wiedzy powódki. Zaciągnięte zobowiązania nie przyczyniły się do zaspokajania podstawowych potrzeb rodziny, gdyż pozwany zaciągnął pożyczki na pokrycie kosztów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, a następnie jedynie poinformował powódkę o istnieniu tych zobowiązań.

Pozwany nie konsultuje z żoną podejmowanych przez niego działań w zakresie zarządzania majątkiem wspólnym.

Do majątku wspólnego należy prawo użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w T. przy ul. (...), o powierzchni ok. 0,13 ha i wartości ok. 260.000 zł. Małżonkowie są zobowiązani do zakończenia zabudowy nieruchomości pod rygorem prawa Gminy M. T. do rozwiązania umowy oddania gruntu w użytkowanie wieczyste. Na w/w nieruchomości trwa budowa domu jednorodzinnego, jednakże z uwagi na rozstanie małżonków, kontynuacja budowy jest niecelowa i powódka chce aby doszło do sprzedaży prawa użytkowania wieczystego gruntu z budynkiem w trakcie budowy, a pozwany nie wyraża na to zgody.

Pozwany lekceważy prośby żony o zmianę umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, mimo że powódka wielokrotnie podkreślała, że chce posiadać osobną umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych, niezwiązaną z prowadzoną przez pozwanego działalnością gospodarczą, jednakże pozwany odmawia przepisania na żonę numeru telefonu z którego ona korzysta. (k.3-39)

W odpowiedzi na pozew pozwany J. Z. (1) – po sprecyzowaniu stanowiska na rozprawie w dniu 18.12.2020r. (k. 127 verte) – uznał powództwo częściowo, to jest wyraził zgodę na ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej lecz z dniem wydania wyroku w sprawie i wniósł o oddalenie powództwa w pozostałym zakresie.

W uzasadnieniu podano m.in., że małżonkowie zamieszkują osobno od listopada 2019 r., ale pozwany kocha małżonkę i zaprzecza aby ustała pomiędzy nim a żoną więź emocjonalna. Pozwany dokonuje zakupów służących małżonce oraz synom i doręcza je żonie w porozumieniu z nią.

Numer telefonu komórkowego, z którego korzysta powódka należy do pakietu 7 numerów zarejestrowanych w działalności gospodarczej pozwanego. Umowa na usługi telekomunikacyjne jest kompleksowa i terminowa, a kończy się w grudniu 2020 r. Pozwany nie może zerwać jej, bo wiązać się będzie to z kosztami.

Odnośnie dysponowania środkami z 1% podatku, to wydatki te na rzecz małoletniego F. zostały już poniesione, a środki z organizacji pożytku publicznego stanowią ich zwrot. Małżonkowie nie są zobowiązani do ich przeznaczenia na cele związane z F., co jednakże czynili w poprzednich latach. Niemniej w dobie zwiększonych wydatków związanych z prowadzeniem budowy domu, jak też pogorszonymi wynikami działalności gospodarczej pozwanego wynikającymi z epidemii, środki te mogą być wykorzystane jako swoista tzw. poduszka finansowa. Takie ich wydatkowanie nie stanowi sprzeniewierzenia, ale służyć ma uchronieniu przed bankructwem, jak też negatywnymi konsekwencjami niedochowania terminu budowy domu przy ul. (...). (k.47-67)

Sąd ustalił co następuje

K. Z. i J. Z. (1) zawarli związek małżeński w dniu (...) W ich małżeństwie obowiązuje ustrój wspólności majątkowej.

Ze związku małżeńskiego pochodzi 2 małoletnich synów: F. Z. ur. (...) i J. Z. (2) ur. (...)

Od września 2019 r. małżonkowie pozostają w separacji faktycznej.

Pod koniec sierpnia 2019 r. pozwany wyprowadził się ze wspólnego miejsca zamieszkania rodziny przy ul. (...) w T., a w połowie listopada 2019 r. pozwany, bez żadnego uprzedzenia, wrócił do domu i wówczas powódka z małoletnimi dziećmi wyprowadziła się do mieszkania należącego do matki powódki.

Pozwany pozostał w mieszkaniu przy ul. (...), stanowiącym jego majątek osobisty, z tym, że głównie przebywa u swoich rodziców.

Powódka z dziećmi od września 2020r. mieszka w wynajmowanym mieszkaniu przy ul. (...) w T..

Po rozstaniu małżonków, pozwany zaciągał pożyczki bez zgody i wiedzy żony. Zaciągnięte pożyczki pozwany przeznaczył na pokrycie kosztów związanych z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, a później jedynie informował powódkę o istnieniu tych zobowiązań.

W sierpniu 2020r. pozwany zakończył prowadzenie działalności gospodarczej i obecnie pracuje na 1/4 etatu u swojego ojca.

Pozwany nie konsultuje z żoną podejmowanych przez niego działań w zakresie zarządzania majątkiem wspólnym.

Do majątku wspólnego małżonków należy prawo użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w T. przy ul. (...), o powierzchni ok. 0,13 ha i wartości ok. 260.000 zł. Małżonkowie są zobowiązani do zakończenia zabudowy nieruchomości pod rygorem prawa Gminy M. T. do rozwiązania umowy oddania gruntu w użytkowanie wieczyste. Na w/w nieruchomości trwa budowa domu jednorodzinnego, jednakże z uwagi na rozstanie małżonków powódka chce dokonać sprzedaży nieruchomości i budowanego domu, lecz pozwany nie zgadza się na to.

Termin budowy domu był początkowo wyznaczony na 2018r. i został przedłużony przez Urząd Miejski w T. do lipca 2020r. Z rozmów pozwanego z urzędnikami wynika że z uwagi na epidemię (...)19 zostały przedłużone wszystkie procedury. Obecnie pozwany ze swoim ojcem i dwoma wujami kończy budowę tego domu do stanu surowego zamkniętego, pomimo że powódka sprzeciwia się dalszej budowie i chciałaby dokonać sprzedaży praw do w/w nieruchomości.

U małoletniego F. zdiagnozowano całościowe zaburzenie rozwoju (zaburzenia ze spektrum autyzmu). Z uwagi na konieczność opieki nad dziećmi, oraz schorzenie syna, powódka nie podjęła zatrudnienia. Małoletni F. korzysta z terapii finansowanej przez organizacje społeczne, a część jego kosztów utrzymania pochodzi ze środków przekazywanych organizacjom pożytku publicznego w ramach 1 % podatku dochodowego, tj. Fundacji (...) z siedzibą w W.. W 2019 r. suma przekazana z 1 % wyniosła ok. 22.900 zł.

Pozwany część pieniędzy z 1 % chciał przeznaczyć na konstrukcję dachową budowanego domu, powódka wielokrotnie tego odmawiała, ale po wypłacie pieniędzy z konta fundacji na jej konto, to uzyskała informację że te pieniądze stanowią majątek wspólny i wówczas przekazała te pieniądze mężowi.

Małżonkowie posiadali wzajemny dostęp do ich rachunków bankowych do IV kwartału 2019r.

Od czasu separacji faktycznej pozwany samodzielnie podejmuje decyzje w przedmiocie zarządzania majątkiem wspólnym, powódka nie ma możliwości kontrolowania wspólnych dochodów i wydatków, gdyż mąż dokonuje tych wydatków bez jej zgody i wiedzy, przesyłając później małżonce wybiórcze zestawienie ponoszonych kosztów.

W na przełomie marca i kwietnia 2020r., gdy powódka nie wychodziła z domu w związku z pandemią, to ok. 3-4 razy zdarzyło się, że pozwany dokonał zakupów dla żony i synów. Później powódka chciała rozliczyć się finansowo z mężem z tych zakupów, ale on odmówił.

W maju 2020r. pozwany miał spędzić weekend z synami i powiedział żonie, że potrzebuje samochód aby przewieźć dzieci, bo jego samochód zepsuł się. Małżonkowie umówili się że pozwany odda żonie samochód A. (...) i kluczki w poniedziałek po weekendzie, ale powódka nie zobaczyła już tego samochodu bo mąż go sprzedał. Żona dowiedziała się o sprzedaży po około tygodniu czasu. Samochód należał do majątku wspólnego małżonków, ale mąż nie przekazał żonie żadnej części ceny ze sprzedaży tego auta.

Powódka chciałaby zawrzeć umowę i przepisać na siebie numer telefonu z którego ona korzysta. Pozwany odmawia, argumentując że jest to umowa zawarta na jego firmę, z tym że obecnie, po zakończeniu przez męża działalności gospodarczej, to powódka nie wie nawet na kogo formalnie umowa jest zawarta.

Od września 2020r. pomiędzy stronami jest prowadzona sprawa o rozwód przed Sądem Okręgowym w Toruniu, a w toku której małżonkowie wnoszą o orzeczenie rozwodu bez orzekania o winie.

(okoliczności bezsporne k.3-7,25-32,39,47-67,69-119,122,123)

(dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa k.11

odpis aktu urodzenia mał. F. k.12

odpis aktu urodzenia mał. J. k.13

odpisu umów dot. nieruchomości przy ul. (...) k.14-20,21-24,

odpis orzeczenia o niepełnosprawności mał. F. k.33,34,

odpis orzeczenia dot. kształcenia specjalnego mał. F. k.35-37

zeznania K. Z. k.127-129

zeznania J. Z. (1) k.129-131)

Sąd w a ż y ł c o n a s t ę p u j e

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie zeznań stron procesu, które uznano za wiarygodne, gdyż były spójne, logiczne i znalazły potwierdzenie, w odpowiednim zakresie, w stosownych dokumentach urzędowych i prywatnych, których domniemanie autentyczności wynikające z art. 245 kodeksu postępowania cywilnego – a w odniesieniu do dokumentów urzędowych również zgodności z prawdą tego co zostało w nich zaświadczone, wynikające z art. 244 kpc – nie zostały podważone.

Na mocy z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte w pozwie i innych pismach procesowych, oraz przytoczone w ramach informacyjnego wysłuchania stron, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym zgromadzonym w sprawie.

W myśl art. 31 § 1 kro, z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny).

Stosownie do art. 52 § 1 kro, z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielnosci majątkowej.

Art. 52 § 2 kro stanowi natomiast, że rozdzielnosc majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielnosc majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

Ustawodawca nie definiuje pojęcia „ważnych powodów”, pozostawiając jego wykładnię judykaturze i doktrynie prawa. W piśmiennictwie podkreśla się, że ważne powody, dające podstawę do ustanowienia rozdzielnosci majątkowej to wytworzenie się takiej sytuacji, która w konkretnych okolicznościach faktycznych powoduje, że dalsze trwanie wspólności majątkowej między małżonkami pociąga za sobą naruszenie lub poważne zagrożenie interesu majątkowego jednego z małżonków i z reguły także dobra rodziny.

Według utrwalonego, tak w piśmiennictwie jak i orzecznictwie sądowym poglądu, ważnym powodem do ustanowienia rozdzielnosci majątkowej jest separacja faktyczna małżonków, która uniemożliwia im lub znacznie utrudnia współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym (wyrok SN z 29.01.1997 r., I CKU 66/96, Prok. i Pr. 1997/7-8 s. 32;

uzasadnienie wyroku SN z 13.05.1997 r., III CKN 51/97, OSNC 1997/12, poz. 194; wyrok SN z 13.01.2000 r., II CKN 1070/98, LEX nr 50872; wyrok SN z 6.11.1972 r., III CRN 250/72, OSNCP 1973/6, poz. 113; uchwała SN z 28.05.1973 r., III CZP 26/73, OSNCP 1974/4, poz. 65)

(por. Grzegorz Jędrejek „Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz”, Wydawnictwo Wolters Kluwer, wydanie 2, Warszawa 2017, str. 405-406)

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wskazuje, że są przesłanki do tego aby ustanowić pomiędzy stronami rozdzielną majątkową z datą wskazaną w pozwie, tj. z dniem wytoczenia powództwa.

Sąd miał w szczególności na uwadze, że strony pozostają w separacji faktycznej. Powódka i pozwany mają trudności w porozumieniu się w kwestiach dotyczących zarządu majątkiem wspólnym.

Pozwany nie konsultuje z żoną podejmowanych przez niego działań w zakresie zarządzania majątkiem wspólnym. Po rozstaniu małżonków, pozwany zaciągał pożyczki bez zgody i wiedzy żony. W maju 2020r. pozwany dokonał sprzedaży samochodu A. (...), należącego do majątku wspólnego, bez uzyskania zgody żony na sprzedaż a ponadto nie przekazał jej części pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży auta.

Pozwany kontynuuje budowę domu na nieruchomości stanowiącej majątek wspólny, pomimo sprzeciwu żony która chce dokonać sprzedaży praw do tej nieruchomości.

Od końca IV kwartału 2019r. małżonkowie nie mają wzajemnego dostępu do ich rachunków bankowych.

Powyższej oceny nie zmieniają sporadyczne działania podejmowane przez małżonków, a dotyczące ich majątku wspólnego, jak np. przeznaczenie środków z 1 % podatku na budowę domu, czy parokrotne wykonanie przez pozwanego zakupów dla żony i synów wiosną 2020r.

Należy dodać, że ustanowienie przez sąd rozdzielną majątkową nie jest sprzeczne z dobrem rodziny, gdyż oboje małżonkowie – w toku prowadzonej sprawy rozwodowej – wnoszą o rozwiązanie ich małżeństwa przez rozwód, a w niniejszej sprawie spór dotyczył jedynie daty od której rozdzielną majątkową powinna zostać wprowadzona (pozwany wnosił o rozdzielną z dniem wydania wyroku).

Ponieważ stan separacji faktycznej, utrudniającej współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym, istniał już w 2019r., to były podstawy do orzeczenia o rozdzielną majątkową od daty złożenia pozwu, tj. od dnia 12.03.2020r.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 52 § 1 i 2 kpc, sąd uwzględnił powództwo w całości i orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na mocy art. 98 § 1 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, orzekając jak w punkcie II sentencji.

Do kosztów procesu zaliczono, w trybie art. 98 § 3 kpc, poniesioną opłatę sądową od pozwu w wysokości 200 zł (k.8).

Wynagrodzenie pełnomocnika powódki, będącego radcą prawnym, ustalono w wysokości 720 zł, tj. w stawce minimalnej, na mocy § 4 ust. 1 pkt 7, § 15 ust. 1 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 12.03.2003r. (III CZP 2/03, OSNC z 2003r., nr 12, poz. 161) głoszącym że „do kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 kpc) strony reprezentowanej przez adwokata podlega zaliczeniu wydatek poniesiony przez nią w związku z koniecznością uiszczenia opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego ustanowienie pełnomocnika”, to do kosztów procesu doliczono także kwotę 17 zł opłaty skarbowej, poniesioną od pełnomocnictwa złożonego w niniejszej sprawie (k.9).

W rezultacie zasądzono kwotę 937 zł – stanowiącą sumę w/w kwot: 200 zł i 720 zł oraz 17 zł – tytułem zwrotu kosztów procesu.